

Різними є жести, рухи і пози птахів у шлюбний період. Деякі птахи підносять один одному подарунки (рибу, водорості, ягоди, гілочки), що мають символічне значення. При цьому вони приймають найрізноманітніші пози.

У мові жестів тварин не останню роль відіграє хвіст. Якщо собака виляє хвостом, значить він задоволений і ніколи в цей час не вкусить. Інша справа, коли хвіст у нього нерухомий і напружений – наближатися до такого собаки небезпечно. Коли собака чимось наляканий, він підгинає хвоста.

У козулі хвіст служить своєрідним семафором, її хвіст знизу білий, і, тікаючи, вона зводить хвоста вгору, повертаючи його білою підкладкою до дітей. У заростях він маячить, як біла хустинка, показуючи недосвідченим козенятам шлях.

Різноманітними є погрозові жести у тварин: вишкірювання зубів, вигинання спини дугою, наїжачення шерсті, биття копитом, притискування вух тощо. Розгнівана горила б'є себе кулаком у груди і люто зиркає на порушника спокою.

УДК 619:612.821:612.128:636.2

Котляр Ж. С., студентка II курсу спеціальності «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Журенко О. В., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна

ВЕГЕТАТИВНІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЯЦІЇ ВМІСТУ НАТРІЮ І КАЛІЮ У КРОВІ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОРИ РОКУ

У процесі життя організм піддається різноманітному впливу довкілля, які впливають на характер функціонування нервової системи. Науковці під керівництвом І. П. Павлова накопичили значну кількість даних щодо можливості тренування властивостей нервових процесів, і на цій основі вчені дійшли висновку, що остаточна або наявна нервова діяльність складається з генетично зумовлених характеристик нервової системи і змін, що виникли під дією зовнішнього середовища [1]. Специфічні (охороняють генетичну стабільність внутрішнього середовища організму) і неспецифічні захисні пристосувальні реакції доповнюють одна одну [2]. Вегетативна нервова система регулює всі внутрішні процеси організму, відносно динамічну сталість внутрішнього середовища відповідно до умов довкілля [2].

Отже, проведення комплексних досліджень з вивчення вмісту Натрію та Калію у крові корів різного тону автономної нервової системи є актуальним, оскільки дозволить поглибити існуючі знання про вегетативну регуляцію обміну мікроелементів у організмі тварин.

Метою дослідження було встановлення кортикальних механізмів регуляції вмісту Натрію та Калію в крові корів залежно від пори року.

Досліди проводили на коровах української чорно-рябої породи 2-3-ї лактації. Тонус автономної нервової системи корів визначали за допомогою тригеміновагального тесту. Відповідно до отриманих результатів, тварину

відносили до нормо-, симпатико- чи ваготоніків. За результатами дослідження тонусу АНС було сформовано 3 дослідні групи, по 4 тварин у кожній. У першу групу входили тварини-нормотоніки, у другу – ваготоніки, у третю – симпатикотоніки. Матеріалом для досліджень слугували зразки крові тварин отримані з яремної вени. Відбір крові проводили двічі, улітку і зимою.

Встановлено, що літом вміст Натрію в крові корів різного тонусу АНС достовірно не відрізняється і становить 134–136 ммоль/л, тоді, як узимку незалежно від тонусу АНС його вміст становить 119–121 ммоль/л, що на 10,5–12,5 % ($p < 0,001$) вище від таких значень улітку. Уміст Калію в цільній крові корів більший мірі лімітований тонусом нервової системи, ніж вміст Натрію. Слід відмітити більший вміст Калію в крові корів з нормальним тонусом АНС порівняно із тваринами підвищеного і зменшеного тонусу АНС.

Так, улітку у тварин симпатикотоніків вміст Калію у крові менше на 14,8 % ($p < 0,05$) відповідно до показників тварин-нормотоніків. Натомість узимку виявлено лише тенденцію щодо меншого вмісту Калію у крові ваготоніків (на 19,8 %) та симпатикотоніків (на 12,6 %) порівняно до показників тварин-нормотоніків. Відмінності у вмісті Натрію і Калію в крові корів різного тонусу АНС сприяють зміні співвідношення цих елементів у крові корів. Так, натрієво-калієве відношення у крові корів-симпатикотоніків влітку достовірно менше на 20,2 % ($p < 0,001$) відповідно до показників корів-нормотоніків, тоді, як у корів-ваготоніків спостерігалась лише тенденція щодо меншого відношення даних елементів у крові.

Проведеними дослідженнями встановлені сезонні зміни вмісту Натрію і Калію у крові корів. Зокрема, у корів-нормотоніків вміст Натрію в крові узимку менше на 10,5 % ($p < 0,05$), а Калію більше на 29,5 % ($p < 0,01$) відповідно до цих показників влітку, внаслідок чого натрієво-калієве відношення у крові цих корів узимку достовірно менше на 30,5 % ($p < 0,001$) відповідно до показників улітку.

Таким чином, за допомогою проведених досліджень встановлено достовірний вплив як тонусу автономної нервової системи, так і пори року на вміст Натрію і Калію у крові корів.

Список використаних джерел

1. Павлов И. П. Физиологическое учение о типах нервной системы, темпераментов тоже: Павлов И. П. полное собрание трудов. 1949. Т. 3. С. 369-377.
2. Данчук О. В. Вплив вищої нервової діяльності на вміст ТБК-активних продуктів у еритроцитах свиней / О. В. Данчук, В. І. Карповський, В. Ф. Радчіков// Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва. 2017. Вип. 265. С. 84-93.